

ELTÜNT MAGYAR EZREDEK.¹⁾

Adalékok a XVII. századbeli magyar hadügy történetéhez.

A császári és királyi közös hadsereg legrégibb gyalog és lovas ezredei részint a harminczéves háború idejéből, részint és pedig nagyobb részben a XVII. század második feléből származnak. Hogy korábbi időkből ezredek fenn nem maradtak, de sőt a harminczéves háború idejében fennállott számos magyar, német, horvát, cseh stb. ezredekből is csak oly kevés számú ezred tartatott fenn, annak okai a hadseregszervezés és hadkiegészítés akkori viszonyai-ban keresendők.

A XVI. és XVII. században a császári hadsereg ugyanis, mint Svédország kivételével Európa majd minden államában, kizárólag zsoldos csapatokból állott, melyek toborzás útján állítottak föl s ugyanily módon egészítették ki.

Ez a következő módon történt:

A császár — a magyar korona országaiban a magyar király — magasabb állású bizalmi férfiaknak, vagy hadi szolgálatban tapasztalatokat szerzett, hirnévvel bíró vitézeknek *megbízó leveleket* (Bestallungs-Diplom vagy Patent) adott, melyek alapján azok egy gyalog vagy lovas ezred — néha pedig csak egy kisebb, meghatározott számerejű csapat — fölállítására s fenntartására följogosítottak.

A felállított ezredek spanyol minta szerint 10 századdal szerveztettek; a felállítást eszközlő lett az új ezred ezredese, vagy mint

¹⁾ A bécsi cs. és kir. hadi levéltár egykorú s eredeti okiratai s följegyzései alapján.

gyakran neveztetett: főkapitánya vagy ezredes kapitánya; gyakori eset volt azonban az is, hogy az ezred több — külön toborzott s külön kapitánnyal bíró — kisebb csapatból állított össze; ez összeállítás azonban csak ideiglenes volt s az egyes részek önállóságukat mindig megtartották.

A felállított csapatnak a császárhoz vagy királyhoz, mint legfőbb hadúrhoz, valamint a megbízott főkapitányhoz való viszonyára, nemkülömben a szolgálatra, a hadi törvénykezésre és a fegyelem kezelésére vonatkozó szabályok, az esetről-esetre kiadott s egymástól gyakran lényegesen különböző *hűséglevelek*-ben (Gehorsams-Patent) és *hadi czikkekb*en (Artikel-Briefe) foglaltattak; a királyi megbízó levelek, a két utóbb említett okmányokkal egyetemben e szerint hű képet nyújtanak az időnkint felállított csapatok viszonyai felől, másrészt pedig az *egyedüli hiteles történelmi kútforrások*, melyek a jelenlegi csapattörténetírást megelőző időszakok, tehát különösen a XVI. és XVII. században fennállott csapattestek felől felvilágosítást adnak.

Ez okmányok fontossága annál nagyobb, mivel a csapatok (ezredek, zászlók, századok stb) a jelzett időben közönségesen csak ideiglenesen állítottak föl; a megbízás csak egy hadjáratra, egy hadjárat évre, sőt néha csak egy bizonyos hadművelet időtartamára szólt, melynek leteltével a csapat feloszlatott. Igaz ugyan, hogy egy és ugyanazon személy ezredek, csapatok fölállítására megbízást többször is nyert s így az ezred (csapat) neve néha huzamosabb időn át szerepel, de ez a csapattest főnnállása *continuitásának* nem tekinthető, s a jelenlegi viszonyokkal ép ellenkező tüneteket mutat; míg jelenleg az *ezred* mint csapattest állandó s *parancsnokai* változnak, a XVI. és XVII. században a parancsnok, a főkapitány volt az *állandó* tényező, míg az általa vezérelt s nevét viselő ezred (csapat) esetenként, néha évről-évre újból állítottatott föl s szerveztetett.

A XVI-ik századból a korábban fölemlített történeti értékű okiratok aránylag ritkák, ellenben a XVII. századból s különösen a harminczéves háború időszakából a cs. és kir. hadi levéltár számos ilyenmű iratot tartalmaz.

Czélszerűnek tartottuk a harminczéves háború időszaka alatt a császári seregben időnkint fennállott *magyar* csapatokra vonat-

kozó iratokat összegyűjteni, melyekből az alább következő jegyzéket összeállítva, ebben 1618—1648-ig fennállott, magyar elemekből álló s magyar urak által vezérelt, de később megszűnt ezredeknek s egyéb csapattesteknek rövid történeti vázlatát nyújtjuk, mely annál érdekesebb, mivel ezen, kizárólag hiteles okiratokon alapuló jegyzékből megtudjuk, hogy a harminczéves háborúban Magyarország, a hazánkban alig szünetelő török háborúk, a részben egyidejű Rákóczi, Bocskay és Bethlen-féle nemzeti fölkelések stb. daczára a császári sereghez jelentékeny contingenst szolgáltatott s a németországi háborús eseményekben, a császár mellett állva, tevékeny részt vett; nem lesz érdektelen azt is látnunk, hogy mely magyar családok azok, melyeknek elei a harminczéves háborúban mint császári illetőleg királyi csapatok kapitányai szerepeltek.

Ezuttal csak a magyar csapatok jegyzékét adjuk, de összegyűjtöttük az anyagot a horvát csapatokra nézve is, melyek száma a magyarokét még felülmulja, s ezek jegyzékét más alkalommal fogjuk bemutatni.

A magyar csapatok a következők:

1. *Esztergomi határőrvidéki huszárok.* 1618. Röviddel a Csehországban julius közepén bekövetkezett események után az esztergomi érseki káptalan 300 huszárt állított; e csapat alkalmazása s későbbi sorsa azonban ismeretlen.

2. *Lengyel Boldizsár győri határőrvidéki husárjai és hajdúi.* 1618. Julius 30-án a győri határőrvidék 600 huszárt állított; az ezred létszámát azonban a megbízó levél szerint, ha csak lehetséges, 1100-ra kellett kiegészíteni; az ezred főkapitánya *Lengyel Boldizsár* volt.

A százsz állami levéltár egy kimutatása ¹⁾ szerint julius 21-én 300, közelebbről meg nem nevezett, magyar hajdú volt a császári hadseregnél; de ezek száma a gróf Dampierre által Neuhaus ellen intézett támadásnál, augusztus 24-én, 700 főre emelkedett. Valószínű, hogy ezek a győri határőr-ezred állományához tartoztak.

1619. A következő évben úgy látszik, hogy az esztergomi érseknek, Pázmány Péternek, volt a győri határőr-ezred toborzásánál és kiegészítésénél legnagyobb része, mig főkapitánya továbbra

¹⁾ 9168 sz. II. kötet 66. lap.

is Lengyel Boldizsár maradt. 1619 május 11-én Lengyel parancsot kapott, hogy népével a Bécs melletti megerődített császári tábor közelében szabad táborba szálljon; később Dampierre arra utasított, hogy a győri határőrezredet, valamint Somogyi Mátyás és Forgách¹⁾ Miklós csapatait gróf Bouquoi-hoz vezesse; június 10-én a nagy-zablatj-i ütközetnél a győriek győzelmesen harcoltak Dampierre alatt; október 30-án 300 lóval Bouquoi-nál a többi 300 lóval pedig Dampierrenél állottak.²⁾

3. *Pálffy Miklós, huszárok.* 1618. Szeptember 11-én erdői Pálffy Miklósnak meghagyatott, hogy 80 huszárt állítson: a toborzás megtörtént s a csapat már egy hó mulva teljesen felszerelve valóságban szemle alá bocsáttatott.

1619 május havában Pálffy újabb megbízást kapott, ezúttal 500 magyar lovas szervezésére; ezekkel a Fischamend melletti ütközetnél június 4-én jelen is volt. Pálffy egyébként utasítva volt, hogy Dampierre tartózkodási helyét kipuhatolva, a Csehországból már kivonult magyar csapatokat összegyűjtse, és azokat ismét a táborba vezesse. 1619 október 3-án Pálffy 500 lovassal csakugyan Dampierre-nél állott.³⁾

Miután Pálffy magyar lovasai az 1619-ik év végén elbocsáttattak, 1620 február 19-én 500 lovasa számára a királyi megbízó levél megújítását kérte. Kérése teljesített és utasított, hogy a szervezett lovas csapatot szemle alá vonja s azután Breuner János ezredeshez vesesse. Ugy látszik azonban, hogy a toborzás csak lassan ment, s Pálffy egyelőre csak egy-két századot állított föl, mivel ugyan ez év december havában fölszólított jelentést tenni, mikor

¹⁾ Forgách akkor nádor volt.

²⁾ Más források szerint Bouquoi-nál 800, Dampierre-nél 200 volt.

³⁾ E csapatmozgalmakra Bethlen Gábor támadása szolgáltatott okot, ki 1619-ben seregével egész Felső-Magyarországot elfoglalta, Pozsonyt megszállta, s onnan Bécsset is fenyegette. Ezek után Bethlen a cseheknek tett ígéretéhez képest Nagyszombatnál Rhédey parancsnoksága alatt 12,000 magyar lovasot küldött Morvaországba; Rhédei a cseh-morva sereggel egyesülve Bécsset körülzártá és Bouquoi-t a Bisambergtről elűzte, míg Bethlen a fősereggel Pozsonynál állt. A cseh vezérek közt uralkodó egyenetlenségek azonban meggyőzték Bethlent, hogy veszett ügynek szolgál, minek folytán az év végén Magyarországba visszatért.

lehet ezredének többi századait szemle alá vonni. Később Pálffy ezredéből körülbelül 200 lovas a Lajtha melletti Bruckban állott, s Pálffynak ugyanakkor 300 lovas számára két havi zsold fizettetett ki. A megszemlélt századok tisztjei közül Greiffenberg századosról tétetik említés, ezen kívül még egy kapitányról, Coxi vagy Kocsi, név alatt. Az év végével Pálffynak tudtára adatott, hogy minden további toborzást szüntessen meg.

4. *Eszterházy Pál, huszárok.* 1619 máj. 9-én Eszterházy Pál 500 huszár fölállításával bízott meg, de egy márczius hóban kiadott hadrendben ugyanez ezred már 1000 lovassal szerepel. Juliusban Eszterházy utasított, hogy a Csehországból kivont magyar csapatokat összegyűjtse s ismét a hadszínhelyre vezesse.

1620 január 20-án Balogh alezredesnek a csapatok fizetése megígértetett; de már május hóban Hagymássi Kristóf volt alezredesök. E hó vége felé Eszterházy újlag 500 magyar lovast, valamint 200 trabantot toborzott, és felsőbb helyről utasítást kapott, hogy ügyeljen arra, miszerint ezredének az alezredes parancsnoksága alatt Kőszegen levő részeinél a gyakori kihágásokat szüntesse meg. Ugyanez év november havában Eszterházy csapatai a Bethlen ellen vívott Bockenhaus melletti ütközetben részt vettek.

1621 május 17-én Eszterházy ismét megbízott 500 huszár és hajdú fölállításával; de az ezred az év végével ismét fölöszlott.

1630 szeptember 27-én az udvari hadi tanács a kincstárt utasította, hogy Eszterházynek ezer lovas számára pénzt utalványozzon; ugyanekkor ismét 500 lovas fölállítására kapott megbízást, és egyidejűleg Eszterházy és Forgách magyar csapatai számára 10 zászlócska és két trombita beszerzése rendeltetett el. Az ezred további sorsa ismeretlen.

5. *Gróf Forgách Miklós, huszárok és hajdúk.* 1619 május 15-én gróf Forgách Miklós 1000 huszár és 500 hajdú fölállítására nyert megbízást, kiket azután Magyar-Óvárott volt összegyűjtendő. Tizennégy nap alatt az ezred teljes számmal együtt volt s Forgách Schwechatba érkezett velök. Következő nap, május 30-án, St. Hillier ezredes Dampierre-hez Kremsbe vezette őket, ki is az öszzes nála levő magyar csapatokkal Bouquoi-hoz menetelt. Junius 10-én Nagy-Zablatj-nál harcoltak.

Julius 19-én úgy Forgách Miklós mint Eszterházy Pál és

Pálffy Miklós utasítottak, hogy azon legyenek, miszerint a Csehországból kivont magyar csapatokat összegyűjtsék és ismét a cseh hadszínhelyre vezessék. Ugyanezen hóban a Somogyi-huszárok feloszlattattak és Forgáchhoz osztattak be. Október hó elején Forgách ezrede 675 fővel Bouquoi-nál és 1109 fővel Dampierre-nél állt.

1621 május 27-én Forgách ismét 500 huszár és 200 hajdú föllállításával bízott meg. A huszárok száma azonban ezúttal csak 200-ra emelkedett; az év végén ezek is elbocsájtattak. 1623 szeptember havában Forgách havi illetékének kiszolgáltatását kéri.

1624 márczius 10-én Forgách újlag 1000 lovas föllállításával bízott meg; az ezred megalakult, de lovasai az év végével, december 27-én, elbocsájtattak.

1625 november 29-én a szemlebiztos Garnich (Garik) Adolf utasítást kapott, az újonnan toborzott Forgách-huszárokból 1000 lovasát átvenni; de ezek már egy hóval később ismét elbocsájtattak.

1626 márczius hóban Forgách kérelmet adott be, hogy neki a zsold ezer lovasa számára kifizetessék; június hóban e lovasok bizottsági szemle alá vonattak, de néhány nap múlva kijelentették, miszerint havi öt tallérért a külföldön szolgálni nem akarnak. Ennek következtében Forgách fölhívott, hogy megis legalább 600 lovasat igyekezzék a kivonulásra készen tartani. Ez úgy látszik sikerült is, mivel Forgách augusztus 24-én parancsot kapott, hogy ezredével Rechmann császári ezreddel egyesüljön.

Egy élelem-kiosztási kimutatás szerint, mely Érsek-Ujvárról, október 4-éről van keletve, a Forgách-hajdúknak 300 két fontos adag kenyér osztatott ki.

Az év vége felé Forgáchchal a leszerelés végett tárgyalások folytak, melyek azonban a következő év elejéig húzódtak, mi onnan tűnik ki, hogy Forgách ismételten kérte, miszerint 1000 lovasát bocsássák el és fizessék ki, őt magát pedig végleg kielégítsék. Ez úgy úgy látszik befejezést nyert, de már 1627 szeptember 27-én a kamara újlag utasítást kapott, hogy a Forgách Miklós által toborzandó 1000 lovas számára a szükséges összegeket tartsa készen; Forgách ugyanez év október havában még további 500 lovas föllállításával bízott meg, s az udvari hadi tanács 10 zászló és 2 trombita beszerzését is elrendelte. A *Breitenfeld* melletti csa-

tában 1631 szeptember 17-én 500 Forgách-lovas harczolt, 1632-ben gróf Forgách nádor fölhívatott, hogy a már toborzott 200 lovason kívül még 800-at állítson föl, még pedig a törökök ellen.

Lützen mellett Forgách megsebesült, és a csatában tanúsított kitünő magatartásáért legfelsőbb köszönő irat által tüntetett ki.

6. *Gróf Nádasdy Tamás hajdú.* 1619. Egy márczius közepén kelt hadrend szerint 500 Nádasdy-hajdú, két havi zsold kifizetése után elbocsáttatott.

1620 január 3-án a kamara utasíttatik, hogy az újonnan toborzott Nádasdy-féle magyar csapatoknak havi zsoldot rendeljen, megjegyezvén azonban, hogy azok Magyarországból nem vezethetők ki.

Márczius 4-én Nádasdy meghalt; márczius végén ezrede még fennállott s létszáma 500 ember volt.

7. *Somogyi Mátvás, huszárok és hajdúk.* 1619 május 15-én Somogyi 1000 huszár és 1000 hajdú föllállításával bízott meg; Magyar-Óvárnál kellett gyülekezniök és Schwechat felé indulniok, honnan május 30-án St.-Hilliers őket Kremsbe, Dampierre-hez vezette. Junius 3-án Dampierre az összes magyar csapatokkal Bouquoi-hoz csatlakozott. A Nagy-Zablatj melletti ütközetben, junius 10-én, mind jelen voltak.

Julius közepén Somogyi huszárai föllázdak és részben megszöktek, mi közben a Wallenstein-vertesekkel harczba elegyedtek; ennek következtében Forgách Miklós ezredéhez osztattak be.

Egy év mulva 1621 május 17-én Somogyi újlag 500 huszár és 200 hajdú toborzására kapott megbízást; de csapatai már junius végén elbocsájtattak.

8. *Bosnyák Tamás, huszárok és hajdúk.* 1621. Február havában Bosnyák elpártolt Bethlen Gábortól és a király május 17-én megbízást adott neki, 1000 huszár és 500 magyar hajdú föllállítására.

Junius közepén Bosnyák Bethlen által elfogatott, minek következtében csapatai feloszoltak.

9. *Pálffy István, huszárok és hajdúk.* 1621 május 17-én kapott erdödi Pálffy István megbízást 500 huszár és 200 hajdú föl-

állítására; az év végével ezek elbocsáttattak. 1632-ben Felső-Magyarországban lázadás előjelei mutatkoztak, és Rákóczi, Erdély új fejedelme, Bethlen nyomait látszék követni. Gróf Pálffy István eme mozgalommal szemben állást foglalt, és november 30-án Bécsbe jelentette, hogy 1000 magyar lándzsást toborzott össze.

Néhány év multán, 1639 június 3-án, Pálffy ismét 2500 magyar lovas fölállítására kapott megbízást.

Pálffy István augusztus 29-én Prága mellett mint altábornagy esett el.

10. Balassa Péter, huszárok és hajdúk. 1621 május 17-én balassa-gyarmathi Balassa Péter 500 magyar könnyű lovas és 200 hajdú fölállítására kapott megbízást. De Balassa már június 7-én meghalt, minek folytán ezrede hat heti szolgálát után, június végén feloszlattatott s katonái a többi magyar csapatokhoz osztattak be.

11. Széchy György, huszárok. 1622. Megbízása ugyan hiányzik, de mint a bányakerület kapitánya szept. 21-én Ő Felségének a kerület viszonyai felől jelentést téve tudatja, hogy 1500 huszárt toborzott. Ezek nem sokára szemle alá is vonattak, de mint helyi csapatok a császári hadseregnél az országon kívül nem alkalmaztattak.

12. Eszterházy Miklós, huszárok. 1622 szeptember 9-én galánthai gróf Eszterházy Miklós nádor parancsot kapott, hogy 200 huszárt tartson készen, kik a királyné elé vonúljanak. A magyar nemesek azonban elhatározták, hogy 2000 lovast állítanak.

E csapatokból úgy látszik egy Eszterházy nádor hajdú-ezred alakult, mivel egy élelem-kiosztási kimutatásban, mely Érsek-Újvárról 1626 október 8-án kelt, Eszterházy nádor*) hajdúinak élelemszükséglete 200 kenyéradaggal és 12 mérő sóval, míg egy Nagy-Szombatban október 26-án kelt kimutatásban 2800 két fontos kenyéradaggal vannak föltüntetve; e szerint a nádor-hajdúezred nagyobb része Nagy-Szombatban, kisebb része Érsek-Újváron volt elhelyezve.

¹⁾ Nádor (palatinalis) huszárok is voltak, melyek neve azonban az időnkinti nádor után változott.

13. *Gróf Nádasdy László, gyalog és lovas csapatok.* 1623 november 12-én Nádasdy fölhatalmaztatik, 500 lovas és 500 gyalogos toborzására. Rövid idő múlva azonban kitüntető elismerés kézbesítése mellett a toborzás beszüntetésére utasítottatott.

14. *Roskoványi László, huszárok.* 1623. Roskoványi október 13-án 1000 magyar huszár toborzására kért pénzt. Az összegyűjtött lovasokkal Bécs felé kellett vonulnia. E lovas ezred további működéséről mit sem lehetett fölfedezni, minden valószínűség szerint a török rablócsapatok és Bethlen ellen harczolt.

15. *Orosz Pál, huszárok, később horvát karabélyosok.* 1623. 100 toborzott lovasával Bécs felé kellett vonulnia, november 17-én csapatja haza küldetett.

1631 június 15-én Orosz Pál, gyakran Paal Horácznak is nevezve, parancsot kapott, hogy 500 magyar lovasával Skalitz-nál gyülekezzen. Julius végén ugy Orosz ezrede, mint Bakács lovasai szemle alá vonattak és Sziléziába küldettek. 1632-ben Orosz gróf Batthyány Ferenczcel egyesülve 18 lovas századdal Pappenheim tábornagnál volt. Márczius 16-án 100 horvát karabélyos fölállítással bízott meg, melyek az ezredbe osztattak; Orosz ezrede nov. 14-én Weissenfelsnél, két századdal pedig Hallenél állt és nov. 16-án részt vett a lützeni csatában. Ugyanez év december havában Orosz Batthyány Ferenczcel és Keglevich Péterrel együtt Csehországban volt. 1633-ban az ezred téli szállásokban Adorf mellett, májustól augusztusig 8 századdal Wumsiedelben, Hölcke mellett, volt, december hóban pedig Aldringer tábornagyhöz osztott be.

16. *Gróf Nádasdy Pál, huszárok.* 1623. Nádasdy az okiratok szerint 500 huszár toborzására kapott megbízást; az ezredetszemle alá kellett bocsátania, de hogy ez megtörtént-e, valamint a csapat sorsáról általában, az okiratok hiányzanak.

17. *Bakács Farkas, huszárok.* 1631. Bakács Farkas 500 lovása számára gyülekező helyül június 15-én Skalitz a morva határon jelöltetett ki, hol is jul. 29-én Orosz lovas ezredével együtt szemle alá vonatván, Sziléziába küldetett.

18. *Kovách Péter, huszárok.* 1631 július 30-án Kovách 500 huszárja a Barkóczy-ezreddel együtt vonatott szemle alá és Sziléziába való gyors elindulása rendeltetett el. Augustus közepén

Teuffenbach jelenti, hogy sem a magyar, sem a lengyel csapatok még nem érkeztek meg.

1634-ben Kovách 1000 lovas fölött ezredessé neveztetett ki és azokkal Jablunkába érkezve november 11-én Colloredohoz csatlakozott.

1635 január 11-én Colloredoval Turnau mellett állt és onnét Gallashoz kellett indúlnia. Szeptember 20-án valószínűleg Kovách halála következtében az ezred maradványai Csomaközi alezredes parancsnoksága alá helyeztettek; október 18-án Czemetey György őrnagy ajánlatott az ezred parancsnokául, de kinevezése alig következett be, mivel Czemetey 1636-ban mint alezredes Komáromban volt.

19. *Barkóczy László, huszárok.* 1631. Barkóczy 500 lovast állított, kik július 30-án a Kovách-ezreddel együtt megszemléltetvén, gyors menetben Sziléziába rendeltettek.

1642 augusztus 23-án Barkóczy ismét egy ezred huszár föllállításával bízott meg.

20. *Révay Pál, előbb karabélyos, később magyar huszár-ezred.* A horvát karabélyosokat, számszerint 500-at báró Révay Pál 1633 márczius 14-én állította föl; ezek kezdetben Szász- később Csehországban állottak.

1634 április 27-én szervezte az 1000 lovasból álló huszár-ezredet, melyvel decemberig a német birodalomban állott.

1635-ben az ezred meg főnnállott; századosai voltak: Széchenyi, Körmendy, Balon, Gonczor, Horváth Mihály, Milován. Az ezred január 16-án Hanaunál megrohantatott, mely alkalommal Révay elesett; az ezredet ennek daczára február végén, Lothringeni Károly seregénél, júliusban — már csak 250 lovassal — Piccolomininál találjuk; tulajdonosa december 3-án Ludvig (Pervast?) ezredes lett.

21. *Lengyel Boldizsár, huszárok.* Nem lehetetlen, hogy azonos ama Lengyel Boldizsárral, ki már a 30 éves háború elején a győri határőrvidéki ezred főkapitánya volt; Lengyel, 1634 április 20-án 1000 huszár föllállításával bízott meg. Ekkor történt, hogy Archemann zászlótartót fölhatalmazta, hogy az ezred egy századát Magyarországra vissza vezesse.

1635-ben Lengyel Boldizsár főtisztjei a következők voltak:

Hay István alezredes, Pataky Ferencz őrnagy, Saray György, Thomaskó Tamás, Horváth István, Szénássy György, Boronkay Ferencz, Magyar Mihály, Gajdássy Gregor századosok.

Az ezredből 307 lovas Piccolomininál állott.

22. *Balassa Ferencz, huszárok.* 1635. Gyarmathi Balassa Ferencz a megbízást tavasszal nyerte; a toborzás lassan ment, de julius hóban már 1000 huszár volt együtt. Balassa huszárjait, kik szept. 2-án már a hadseregbe beosztattak, a megbízó levél értelmében a horvátokkal összelegyíteni nem volt szabad.

23. *Zuniovsky (Zuniok) Gáspár, huszárok.* 1637. Zuniovsky a magyar lovasság főparancsnoka volt Gallasnál, s ápril 2-án 3000 huszár fölállításával bízott meg; október 26-án Gallas által lázadás miatt Mecklenburgba idéztetett.

24. *Serényi Pál, huszárok.* 1642 december 1-én kis-serényi Serényi Pál ezredes 500 huszár toborzására, kiket 3 hónap alatt volt köteles felállítani, egyezséget kötött. A következő évben, 1643-ban, 1000 magyar lovas fölállításával bízott meg.

25. *Majthényi Mihály, huszárok.* 1643 szeptember 4-én megbízást kapott 1200 magyar lovas fölállítására; hogy az ezred melyik hadszínhelyen alkalmaztatott, ismeretlen.

26. *Gróf Batthyány Ádám, huszárok.* 1644. Batthyány szeptember 16-án 2000 magyar lovas fölállításával bízott meg és Wesselényivel egyesülve, Götz tábornok alatt Rákóczi ellen harczolt.

GÖMÖRY GUSZTÁV.